

Знайомство з Олександром Довженком

Письменник

Режисер

Художник

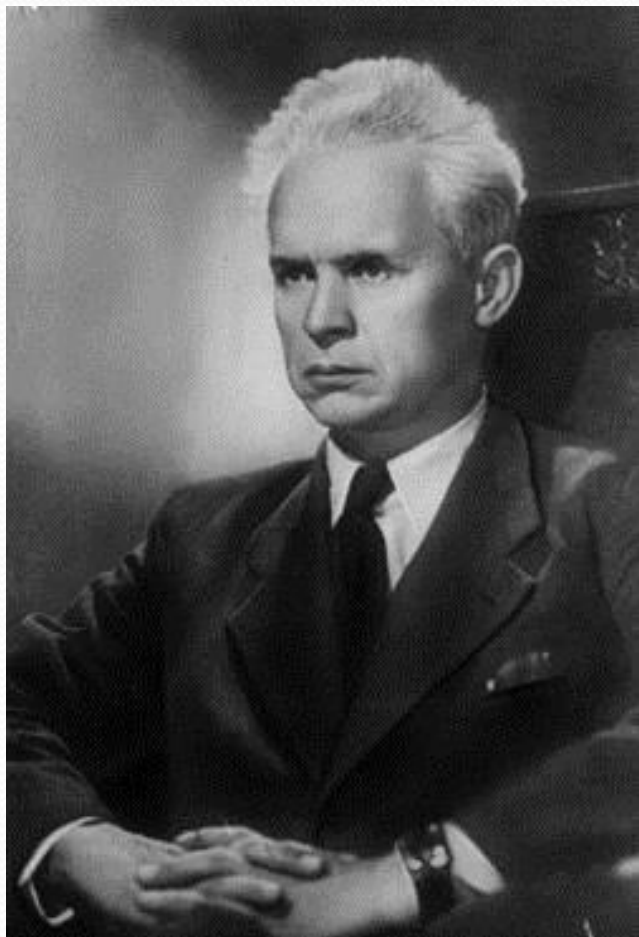
Актор

Підготувала бібліотекар ЗОШ №5
Яловець Марія Єгорівна

Питання до презентації

- 1. Коли і де народився Олександр Петрович Довженко?
- 2. В яких умовах жила сім'я?
- 3. Біля берегів якої річки минуло дитинство письменника?
- 4. Назвіть найулюбленішу музику раннього дитинства Олександра?
- 5. Де жив і працював Олександр Петрович?
- 6. Ким працював письменник під час Великої Вітчизняної війни?
- 7. Назвіть кіноповість де він згадує своє дитинство?
- 8. Як вшановується пам'ять письменника?
- 9. Які види описів під час перегляду ви почули?

Олександр Петрович Довженко

**В людських серцець
незаймані глибини
Своім він серцем глибоко
проник -
Співець краси, природи і
людини, душі людської
дивний чарівник**

І.Гончаренко

Серед чудової поліської природи розкинулось селище Сосниці на Чернігівщині. Тут, на його околиці в бідняцькій сім'ї селян-хліборобів Довженків 10 вересня 1894 року народився ще один хлопчик (сьомий) - Олександр.

Він тут ходив на зорі світанкові,
вдихав життя, духмяний запах трав,
тут щирим серцем сповненим любові,
він чари мови рідної вбирив.

Батьківська хата

“... Хто й коли збудував нашу хату, які майстри — невідомо. Здавалось нам, ніби її зовсім ніхто й не будував, а виросла вона сама, як печериця, між грушею і погребом, і схожа була також на стареньку білу печерицю. Дуже мальовнича була хата. Одне, що не подобалося в ній, і то не нам, а матері, — вікна повростали в землю і не було замків. У ній ніщо не замикалось. Заходьте, будь ласка, не питаючись — можна? Милості просимо! ....»

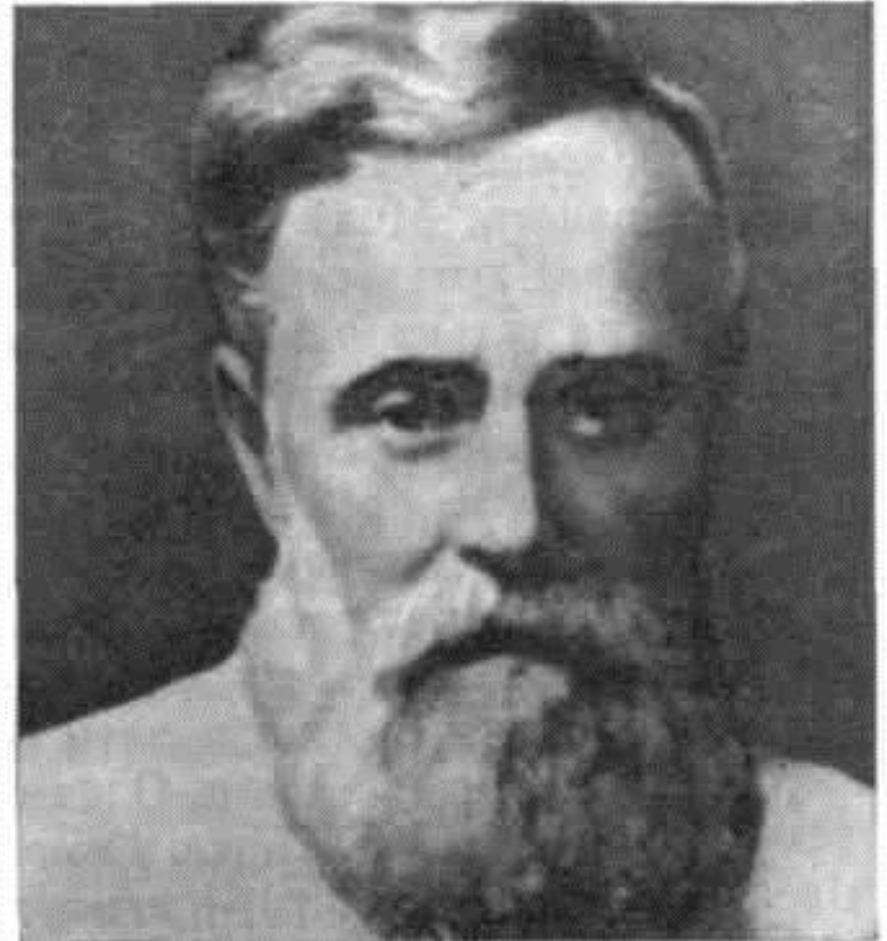
О.Довженко “Зачарована Десна”

Сім'я жила в нестатках, ледве зводячи кінці з кінцями.

“... Землі у нас було сім чи сім з половиною десятин. Земля була не дуже родюча, і тому, щоб підтримати своє натуральне господарство, батько ще наймався в підводчики та смолярував...”

“Батьки були неписьменні... Дітей мали багато – чотирнадцять, з яких залишилося двоє: я і сестра Поліна. Решта померли в різний час. І коли я зараз пригадую своє дитинство і свою хату, і завжди, коли б я їх не згадав, в моїй уяві – плач і похорон.”

Мати Одарка Єрмолаївна

Він любив матір, про яку
писав:

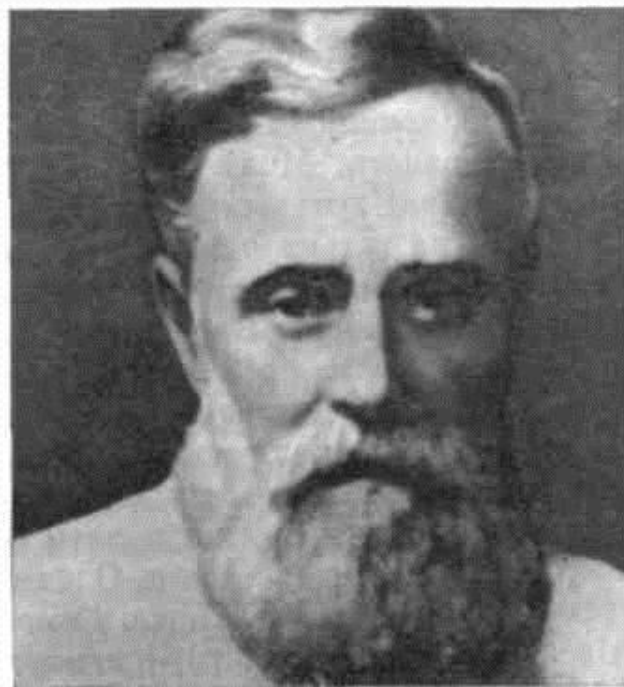
*«Народжена для пісень,
вона проплакала усе
життя,
проводжаючи
назавжди».*

Батько Петро Семенович

**“ Багато бачив я гарних людей,
але такого, як батько, не бачив.**

**Голова в нього була темноволоса,
велика, і великі розумні сірі
очі, тільки в очах чомусь
завжди було повно смутку:
тяжкі кайдани неписьменності
і несвободи. Жарти любив.
Такт розумів і шанобливість. З
нього можна було писати
лицарів, богів, апостолів,
великих вчених чи сіятелів, -
він годився на все.**

**Багато наробив він хліба,
багатьох нагодував, урятував од
води, багато землі переорав,
поки не звільнився від свого
смутку.”**

Дитинство Сашка пройшло в рідному селі, біля берегів “зачарованої річки” – красуні Десни, любов до якої у нього залишилась на все життя. Ще з дитинства чуйний до краси природи, Олександр Петрович потім у своїх творах гармонійно поєднає людську радість із земним світом.

“Благословенна будь, моя незаймана дівице Десно, що згадуючи тебе вже багато літ, я завжди добрішав, почував себе невичерпно багатим і щедрим. Так багато дала ти мені подарунків на все життя. Щасливий я, що народився на твоєму березі, що пив у незабутні роки твою м’яку, веселу, сиву воду...”

Дитячу душу полонила краса хліборобської праці. Його вабила весняна повінь, коли тихоплинна Десна виходила з берегів, колективна косовиця селян на запашних луках, зоряне небо над чарівницею-рікою, духмяне цвітіння садів і ланів, рідна хата «між грушею і погребом». Пізніше вся ця краса знайде своє відтворення у кіноповісті «Зачарована Десна».

“... Коли б спитав мене хто-небудь, яку я музику любив у ранньому дитинстві, який інструмент, яких музик, я б сказав, що більш за все я любив слухати клепання коси. Коли тихого вечора, десь перед Петром і Павлом, починав наш батько клепати косу під хатою в саду, ото й була для мене найчарівніша музика...”

Понад усе батькові хотілося дати освіту єдиному синові. І ось настав день, коли Петро Семенович привів Сашка до школи.

“... Штани мені пошили нові, з довгими холошами і повели до школи”...

Вчився Довженко у Сосницькій початковій, а потім у вищій початковій школі. Навчання хлопчиків давалося легко — він був відмінником, хоча потім вважав, що це «вчителі самі щось зовсім не розуміють і тому їм здається, що я відмінник...».

Бажання вчитися привело Довженка до Глухівського Вчительського інституту, куди за умов царського режиму мали право вступати діти хліборобів. На 30 вакантних місць було 300 бажаючих. Юнак склав успішно всі екзамени і був зарахований до інституту. Щоб учити сина, батько “відкраїв від серця” десятину землі. У своїх неповних шістнадцять Сашко був наймолодшим серед першокурсників. Він був яскравою особистістю, і його зразу всі полюбили. Друзі називали його Сашко – філософ.

У 1914 році Довженко закінчив інститут та по закінченні був направлений учителювати до Житомирської вищої початкової школи

© ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного

У 1917 році він переїздить на роботу до Києва, де теж вчителює та вчиться у Київському комерційному інституті (нині Київський національний економічний університет) на економічному факультеті.

Влітку 1923 року, Довженко оселяється у Харкові, тодішній офіційній столиці України. У ті часи Харків перебував у вирі культурного відродження і Довженко зразу опиняється у товаристві українських літературних романтиків та письменників - футуристів, працює як художник-ілюстратор у редакції газети «Вісті ВУЦВК» та карикатурист під псевдонімом «Сашко», а також стає відомим як ілюстратор книг.

Довженко пише сценарії для дітей

У 1926 році Довженко від'їжджає до Одеси закінчувати фільм, де влаштовується режисером на кінофабриці. Переключаючись на кіно, Довженко планував присвятити себе, за його словами, винятково жанру комічних та комедійних фільмів.

Нове мистецтво полонило 33 - літнього
художника.

Олександр Довженко

Хроніка творчої діяльності
Довженка на Одеській кіностудії
«Вася-реформатор», 1926,
«Ягідка кохання», 1926,
«Сумка дипкур'єра», 1927,
«Звенигора», 1928.

Як актор Довженко виступив
перший і єдиний раз у картині
«Сумка дипкур'єра»,
створивши привабливий
символічно-значущий образ
робітника-кочегара.

Протягом 1942—1943 рр. він працює на Північно-Західному, Сталінградському, Воронежському фронтах військовим кореспондентом

У 1954 -1955 режисер закінчує роботу над кіноповістю «Зачарована Десна», розпочату ще 1942 року, де він згадує своє дитинство.

“Світ дитячої чистоти і святості, що з такою силою вибухнув у «Зачарованій Десні», він носив його, виявляється, в собі ціле життя, від батьківської Сосниці починалась його дорога до планети, до людства, про яке він так напружено думав, для якого так самовіддано й натхненно творив”.

О. Гончар

4 год. 31 хв.

Олександр
Довженко

ЗАЧАРОВАНА ЛЕСНА

nonalatus.ucoz.ru

- 25-го листопада 1956 року Олександр Петрович Довженко помирає на дачі під Москвою.
- Похований на Ново-Дівичому цвинтарі у Москві.
- З України приїхала делегація.
- Привезли сніп жита, землю та яблука. Грудочку рідної землі вкинули до могили зі словами
- «Земля, по якій твої ноги ходили, нині теплом тебе приймає». На могилі написано по-російськи: «Умер в воскресеньє». Більшість людей, які приходять до нього, читають останнє слово як «воскресіння».

Вшанування пам'яті Довженка

У 1960 році створено музей Довженка у батьківській хаті, попри те, що в Україні Довженко був персона нон-грата. Ще за два роки скульптор Анатолій Фуженко змушений був подарувати садибі пам'ятник

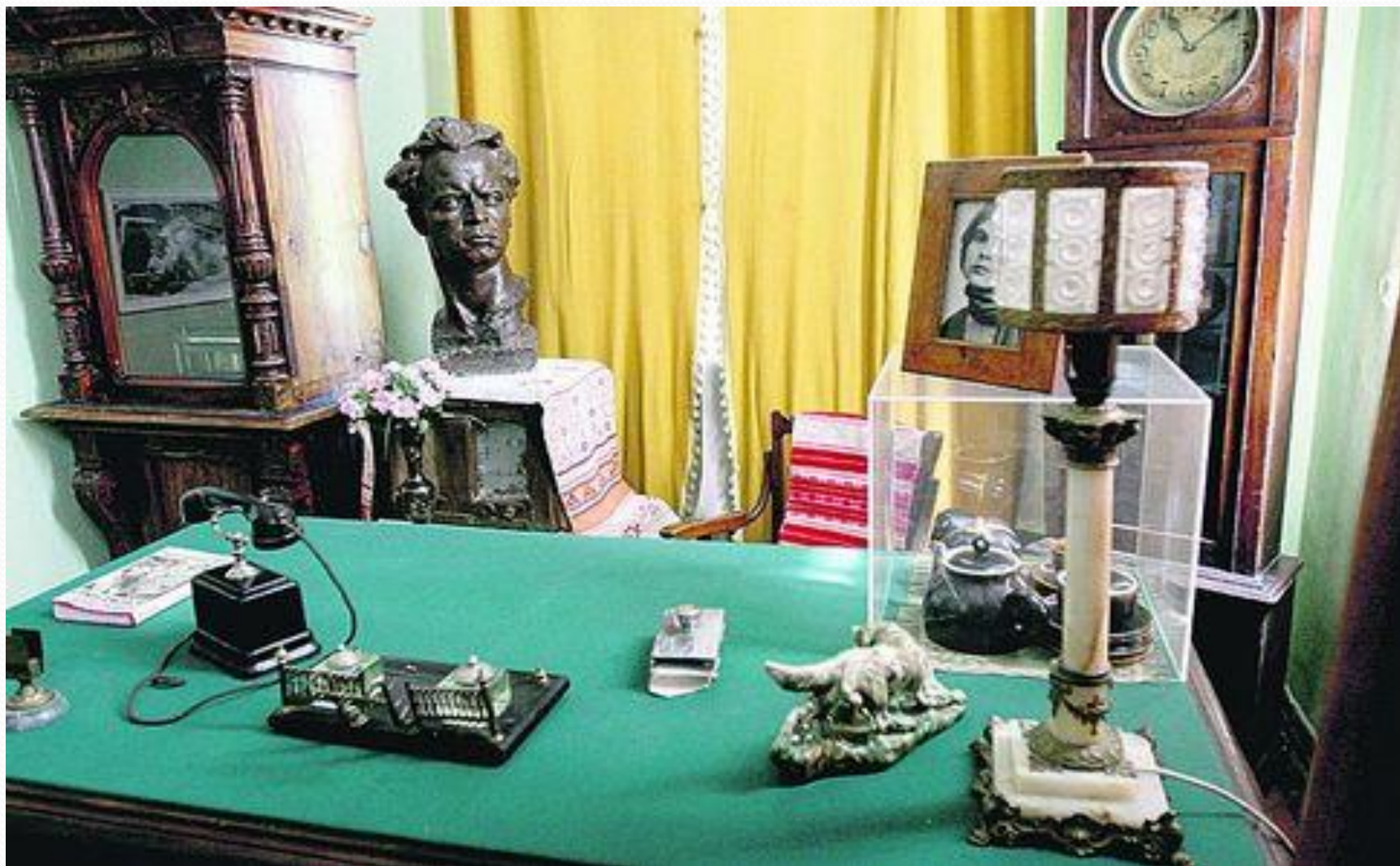

З 1957 року Київська кіностудія носить ім'я Довженка

У 1972-му було затверджено Золоту медаль ім. Довженка «За найкращий військово-патріотичний фільм»

Робочий кабінет О.Довженка

Перші значні кроки по збереженню і вшануванню пам'яті видатного українця були зроблені із здобуттям незалежності України, проте і досі цього вкрай мало, а його співвітчизники не мають вільної можливості побачити фільми Довженка.

10 вересня — день народження Олександра Довженка — святкується в Україні як День кіно.

В цей же день з 1994 року за указом Президента України вручається державна премія в галузі кінематографа імені О. Довженка.

У 1996 році було створено «Національний центр Олександра Довженка»

Пам'ятна монета номіналом у 2 гривні присвячена до 110 - річчя від дня народження Олександра Довженка.

Поштові марки

Твори автора

